2014 m. sausio 14 d., antradienis

P7_TA(2014)0011

Maisto krizė, sukčiavimas maisto grandinėje ir jų kontrolė

2014 m. sausio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl maisto krizės, sukčiavimo maisto grandinėje ir jų kontrolės (2013/2091(INI))

(2016/C 482/04)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į penkių punktų veiksmų planą ([1]), kurį 2013 m. kovo mėn. po arklienos skandalo pateikė Komisija,

— atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių,

— atsižvelgdamas į 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 178/2002, nustatantį maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantį Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantį su maisto saugos klausimais susijusias procedūras,

— atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinama Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004,

— atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl reglamento dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuria siekiama užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos, augalų dauginamosios medžiagos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą (COM(2013)0265),

— atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 11 d. ES Audito Rūmų ataskaitą apie interesų konfliktų valdymą keturiose Europos Sąjungos agentūrose,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą ir Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto bei Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomones (A7-0434/2013),

A. kadangi pagal bendruosius ES maisto produktams taikomos teisės principus, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 178/2002, draudžiama pardavinėti nesaugų maistą, sukčiauti, maistą falsifikuoti ir taikyti bet kokią kitą praktiką, kuria vartotojai gali būti klaidinami;

B. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą ir Reglamente (EB) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams nustatytos išsamios nuostatos dėl klaidinančių reklaminių teiginių ir ženklinimo draudimo;

C. kadangi galiojanti ES maisto produktų saugos ir maisto grandinės reglamentavimo sistema iki šiol užtikrino gerą ES vartotojų maisto saugą; tačiau kadangi dabartiniai teisės aktai vis dar netobuli, ne visada patikimi, todėl šios srities praktiką reikia tobulinti;

([1]) http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm

D. kadangi naujausi sukčiavimo maisto produktų srityje atvejai sumenkino vartotojų pasitikėjimą maisto grandine, padarė neigiamą poveikį žemės ūkio maisto produktų sektoriui, nes šie skandalai pakenkė visam šio svarbaus ES ekonomikos sektoriaus įvaizdžiui; kadangi nepaprastai svarbu susigrąžinti vartotojų pasitikėjimą Europoje pagamintais maisto produktais tiek ES, tiek už jos ribų; tačiau reikia pabrėžti, kad didžioji dauguma Europoje pagamintų maisto produktų yra puikios kokybės, todėl nusipelno tarptautinio pripažinimo;

E. kadangi skaidrumas yra vienas iš svarbiausių Komisijos ir valstybių narių maisto saugos kontrolės koncepcijos elementų;

F. kadangi žemės ūkio maisto produktų sektorius yra vienas iš didžiausių ES ūkio sektorių – jame dirba 48 mln. darbuotojų, o apyvarta siekia 715 mlrd. EUR per metus;

G. kadangi pavieniai sukčiavimo maisto produktų srityje atvejai daro neigiamą poveikį viso žemės ūkio maisto produktų sektoriaus įvaizdžiui;

H. kadangi ES maisto produktams taikomuose teisės aktuose labai išsamiai aprašyta maisto saugos sritis ir jie apima maisto produktų bei pašarų užteršimo liekanomis ir kitais teršalais kontrolę bei tikrinimą, bet kadangi nėra tinkamos sistemos, kuri būtų skirta specialiai sukčiavimui maisto produktų srityje, išskyrus bendrą išlygą, kad vartotojų negalima klaidinti;

I. kadangi problemos taip pat susijusios su dabartinių teisės aktų įgyvendinimu ir kadangi kiekvienu maisto grandinės etapu reikia veiksmingiau kontroliuoti gyvūninės kilmės maistą;

J. kadangi nėra jokių statistikos duomenų apie sukčiavimo maisto produktų srityje paplitimą Europos Sąjungoje ir kadangi Komisija tik neseniai tokį sukčiavimą nustatė kaip naują veiklos sritį;

K. kadangi tarp naujausių sukčiavimo atvejų galima paminėti šiuos: arkliena buvo parduodama kaip jautiena, fenilbutazonu gydytų arklių mėsa – kaip maistui tinkama mėsa, įprasti miltai – kaip ekologiški, narvuose laikomų vištų kiaušiniai – kaip ekologiški kiaušiniai, keliams barstyti naudojama druska – kaip maistinė druska, alkoholiniuose gėrimuose buvo naudojamas metanoliu užterštas alkoholis, dioksinu užteršti riebalai buvo naudojami pašarams gaminti, taip pat buvo netinkamai ženklinamos žuvų rūšys ir jūros gėrybių produktai;

L. kadangi maisto produktų srityje dažniausiai sukčiaujama tuomet, kai galimybės ir pagunda sukčiauti yra didelės, o rizika įkliūti ir sankcijos – mažos;

M. kadangi maisto tiekimo grandinė dažnai yra ilga ir sudėtinga, apimanti daug maisto tvarkymo subjektų ir kitų šalių; kadangi vartotojai vis mažiau žino, kaip gaminamas jų maistas, o atskiri maisto tvarkymo subjektai dažnai neturi bendro visos produkto grandinės vaizdo (ir nereikalaujama, kad jį turėtų);

N. kadangi masinis sukčiavimas su arkliena visoje Europoje yra nekontroliuojamos globalizuotos tiekimo sistemos, žemės ūkio maisto produktų gamybos produktyvumo didinimo mažinant kainas ir netinkamos ženklinimo sistemos padarinys;

O. kadangi prekiautojai ir tarpininkai maisto grandinėje ne visada yra registruoti ir turi leidimą vykdyti maisto tvarkymo subjekto veiklą; kadangi Komisija ir valstybės narės dažnai nežino, kiek yra veiklą vykdančių neregistruotų prekiautojų;

P. kadangi padažnėjus dideliems sukčiavimo maisto produktų srityje atvejams nacionalinės kompetentingos institucijos dažnai uždaro už sukčiavimą nuteistų maisto tvarkymo subjektus; kadangi šie verslo subjektai netrukus perregistruojami kitur ir tęsia prekybą kaip anksčiau; kadangi valstybėms narėms keičiantis informacija apie nuteistus sukčiavusius verslo subjektus pagerėtų šių verslo subjektų kontrolė siekiant užkirsti jiems kelią vykdyti naują sukčiavimu pagrįstą veiklą;

2014 m. sausio 14 d., antradienis

Q. kadangi už ES maisto produktams skirtų teisės aktų įgyvendinimą ir įgyvendinimo užtikrinimą atsako valstybės narės ir kadangi teisės aktų vykdymo užtikrinimas bei kontrolė daugiausia vyksta nacionaliniu lygmeniu, visą Europos Sąjungą apimančios tarpvalstybinės priežiūros nėra;

R. kadangi nacionalinės institucijos daugiausia kontroliuoja maisto saugą, o sukčiavimui maisto produktų srityje neskiria daug dėmesio, nes dažnai trūksta gebėjimų ir išteklių;

S. kadangi tam tikrų valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos turi specializuotus kovos su sukčiavimu maisto produktų srityje policijos padalinius; kadangi tam tikrose valstybėse narėse kontrolė iš dalies pavesta privačioms kontrolės institucijoms; kadangi kitose valstybėse narėse kontrolę išskirtinai vykdo kompetentingos valdžios institucijos;

T. kadangi Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema yra naudinga priemonė valstybėms narėms ir Komisijai skubiai pasikeisti informacija, pvz., kaip buvo neseniai vykusio sukčiavimo arkliena atveju;

U. kadangi Komisijos maisto ir veterinarijos tarnyba (MVT) yra atsakinga už atitikties ES maisto saugos ir kokybės reikalavimams tikrinimą ir kadangi apie jos auditą paprastai pranešama iš anksto ir jis rengiamas kartu su kompetentingomis valdžios institucijomis; kadangi per metus atliekamų auditų skaičius dėl ribotų MVT pajėgumų yra ribotas; kadangi MVT nurodė, jog šiuo metu neturi įrangos ir nėra tinkamai pasirengusi skirti dėmesio sukčiavimui maisto produktų srityje;

V. kadangi kompetentingos institucijos ir visų pirma MVT visiškai ignoravo įspėjimus, kad didėja skerdžiamų arklių skaičius kai kuriose valstybėse narėse;

W. kadangi Europolas pastebėjo, jog didėja sukčiavimo maisto produktų srityje atvejų skaičius, ir mano, kad ši tendencija išliks, kartu plečiantis nusikalstamų organizacijų dalyvavimui sukčiavimo maisto produktais srityje;

X. kadangi valstybės narės gali naudotis Europolo informacijos centru ir jame dalytis informacija apie atliekamus tarpvalstybinius tyrimus; kadangi Europolas valstybėms narėms gali padėti tik jų prašymu, suteikdamas savo žinias, leisdamas pasinaudoti analitinėmis priemonėmis ir duomenų bazėmis; kadangi arklienos skandalo atveju iš pradžių valstybės narės nenorėjo dirbti su Europolu;

Y. kadangi nuo 2011 m. Europolas sėkmingai atliko keletą OPSON operacijų klastojimo ir standartų neatitinkančių maisto produktų srityje; kadangi atlikdamas šias operacijas Europolas bendradarbiauja su Interpolu, valstybių narių institucijomis, ES nepriklausančiomis valstybėmis ir privačiais partneriais;

Z. kadangi mėsos ir mėsos produktų gamybos šalies arba kilmės vietos ženklinimu savaime neužkertama kelio sukčiavimui; kadangi maisto produkto kilmė kai kuriais atvejais iš dalies lemia jo kainą;

AA. kadangi dėl numatomų sudaryti ES laisvosios prekybos susitarimų gali susilpnėti ES teisės aktai maisto kontrolės srityje;

AB. kadangi reikia pasistengti iš naujo įvertinti sukčiavimą pasaulinės finansų krizės ir socialinio dempingo kontekste tiek ES, tiek už jos ribų;

AC. kadangi prekyba, pasižyminti tuo, jog nugali tas, kuris pasiūlo mažiausią su kokybe, saugumu ir skaidrumu susijusią kainą, paveikia visų grandinės dalyvių pelno maržas;

AD. kadangi dėl platinimo praktikos bei naudojimosi platinimo tarpininkų paslaugomis prekybos srityje mažėja gamintojų pelno maržos ir taip destabilizuojama gamybos rinka;

2014 m. sausio 14 d., antradienis

Sukčiavimas maisto produktų srityje: mastas ir apibrėžtis

1. apgailestauja, kad kova su sukčiavimu maisto produktų srityje yra palyginti naujas klausimas Europos Sąjungos darbotvarkėje ir kad praeityje tai niekada nebuvo pagrindinis teisės aktų kūrimo ir jų vykdymo užtikrinimo ES ir nacionaliniu lygmeniu prioritetinis klausimas;

2. reiškia susirūpinimą dėl galimo sukčiavimo maisto produktų srityje poveikio vartotojų pasitikėjimui, maisto saugai, maisto grandinės veikimui ir žemės ūkio produktų kainų stabilumui ir pabrėžia, kad svarbu skubiai atkurti Europos vartotojų pasitikėjimą;

3. todėl ragina Komisiją sukčiavimui maisto produktų srityje skirti tiek dėmesio, kiek reikia, ir imtis visų reikalingų priemonių, kad sukčiavimo maisto produktų srityje prevencija ir kova su juo taptų neatsiejama ES politikos dalimi;

4. pabrėžia, kad būtina daugiau sužinoti apie sukčiavimo maisto produktų srityje ES apimtis, paplitimą ir kitus aspektus; ragina Komisiją ir valstybes nares sistemingai rinkti duomenis apie sukčiavimo atvejus ir dalytis geriausia patirtimi, susijusia su sukčiavimo maisto produktų srityje nustatymu ir kova su juo;

5. pažymi, kad šiuo metu ES teisėje nėra sukčiavimo maisto produktų srityje apibrėžties ir kad valstybės narės jį apibrėžia pagal skirtingą metodiką; mano, kad vienoda apibrėžtis būtina siekiant suvienodinti Europos požiūrį į kovą su sukčiavimu maisto produktų srityje; pabrėžia, kad ES lygmeniu reikia skubiai priimti suderintą apibrėžtį, atsižvelgiant į diskusijas su valstybėmis narėmis, susijusiais suinteresuotaisiais subjektais ir ekspertais, įskaitant tokias sudedamąsias dalis, kaip maisto produktus reglamentuojančių teisės aktų nesilaikymas ir (arba) vartotojų klaidinimas (įskaitant informacijos apie produktą nepateikimą), ketinimas ir galima finansinė nauda ir (arba) konkurencinis pranašumas;

6. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į ES bendrosios rinkos pobūdį, su maisto produktais susijęs sukčiavimas daugeliu atveju peržengia valstybių narių sienas ir tampa grėsme visų Europos Sąjungos piliečių sveikatai;

7. pažymi, kad naujausiais sukčiavimo maisto produktų srityje atvejais išryškėjo skirtingi sukčiavimo tipai, pvz., pagrindinių sudedamųjų dalių pakeitimas pigesniais arba prastesnės kokybės pakaitalais, neteisingas mėsos arba jūros gėrybių produkte naudotų gyvūnų rūšių nurodymas, netinkamai nurodytas svoris, įprastų maisto produktų pardavimas kaip ekologiškų, nesąžiningas kilmės ar gyvūnų gerovės kokybės logotipų naudojimas, akvakultūroje užaugintų žuvų ženklinimas kaip pagautų laisvėje, prekyba mažesnės vertės rūšies žuvimis nurodant aukštesnės kategorijos ar brangesnių žuvų pavadinimą, klastojimas ir maisto pardavimas praėjus nurodytai „suvartoti iki“ datai;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad dažniausiai sukčiaujama prekiaujant šiais maisto produktais: alyvuogių aliejumi, žuvimis, ekologiškais produktais, grūdais, medumi, kava, arbata, prieskoniais, vynu, tam tikrų vaisių sultimis, pienu ir mėsa;

9. yra susirūpinęs tuo, kad sukčiavimo atvejų daugėja ir kad sukčiavimas maisto produktų srityje yra stiprėjanti tendencija, parodanti struktūrinę maisto grandinės silpnybę;

Įtakos turintys veiksniai

10. pažymi, kad sukčiavimas maisto produktų srityje dažniausiai kyla tuomet, kai galima finansinė nauda yra didelė, o rizika įkliūti maža; mano, kad nepriimtina padėtis, kad Europos Sąjungoje sukčiauti maisto produktų srityje yra pelninga, o galimybės įkliūti yra palyginti mažos;

11. pažymi, kad maisto grandinė sudėtinga, jai būdingas tarpvalstybinis pobūdis, tačiau kontrolės priemonės, sankcijos ir jų vykdymas yra iš esmės nacionalinio masto; manoma, kad dėl šios priežasties didėja sukčiavimo maisto produktų srityje pavojus; mano, kad kovoti su sukčiavimu padėtų geresnis sudedamųjų dalių ir produktų atsekamumas visoje maisto grandinėje;

2014 m. sausio 14 d., antradienis

12. pabrėžia, kad daug dėmesio reikia skirti iš trečiųjų šalių importuojamų prekių ir jų atitikties ES maisto ir pašarų saugos standartams tikrinimui;

13. taip pat atkreipia dėmesį į kitus veiksnius, kurie dažnai minimi kaip skatinantys sukčiavimą maisto produktų srityje, pvz., dabartinė ekonomikos krizė, griežtos taupymo priemonės, darančios įtaką kontrolės institucijų veiksmams, ir mažmeninės prekybos sektoriaus bei kitų subjektų spaudimas maisto produktus gaminti kuo pigiau;

Įgyta patirtis ir rekomendacijos

Institucinė struktūra

14. palankiai vertina Komisijos sprendimą sukurti sukčiavimo maisto produktų srityje atvejus tiriančią grupę ir pripažįsta Europolo pastangas kovojant su sukčiavimu maisto produktų srityje; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę įsteigti ES maisto autentiškumo etaloninę laboratoriją;

15. palankiai vertina Komisijos planą 2014 m. surengti kovos su sukčiavimu maisto produktų srityje konferenciją siekiant didinti atitinkamų subjektų informuotumą;

16. yra įsitikinęs tuo, kad būtini nepriklausomi patikrinimai be išankstinio pranešimo siekiant užtikrinti, kad maisto saugos ir ženklinimo standartai būtų veiksmingai įgyvendinti; todėl mano, kad patikrinimai be išankstinio pranešimo turėtų būti norma;

17. ragina Komisiją daugiau dėmesio skirti MVT vykdomiems auditams, kad jie apimtų sukčiavimą maisto produktų srityje; mano, kad MVT ir valstybės narės turėtų reguliariai vykdyti nepriklausomus ir privalomus patikrinimus be išankstinio pranešimo, kad būtų galima nustatyti tyčinius pažeidimus, taip pat užtikrinti, kad būtų įgyvenami aukščiausi maisto saugos standartai; mano, kad, siekiant atkurti ir išlaikyti vartotojų pasitikėjimą, svarbu skaidriai vertinti, kaip atliekama oficiali kontrolė ir patikrinimai, ir viešai paskelbti maisto tvarkymo subjektų kontrolės ir patikrinimų ataskaitas ir rezultatus;

18. apgailestauja dėl to, kad Komisija ir valstybės narės nedaug dėmesio skiria MVT ataskaitoms ir auditams bei menkai jais vadovaujasi; ragina Komisiją energingiau imtis tolesnių veiksmų atsižvelgiant į MVT ataskaitas ir rekomendacijas;

19. ragina biudžeto valdymo instituciją padidinti MVT ir Komisijos sukčiavimo maisto produktų srityje atvejus tiriančios grupės pajėgumus bei išteklius;

20. yra sunerimęs dėl to, kad ES mažinamas institucijų, atliekančių šias labai svarbias tikrinimų užduotis, finansavimas;

21. ragina valstybes nares ir Europos regionus kontrolės institucijoms suteikti pakankamai žmogiškųjų, finansinių ir techninių išteklių;

22. pabrėžia tai, jog veiksminga kontrolė ir patikrinimai turėtų būti atliekami taip, kad nebūtų sukuriama nereikalinga administracinė našta MVĮ;

23. siūlo rengti metinius MVT veiklos svarstymus EP Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitete, kuriame, prieš priimant MVT savo ateinančių metų darbo programą, būtų aptarti įvykdyti ir būsimi auditai;

24. ragina valstybes nares užtikrinti, kad į MVT iškeltus klausimus būtų tinkamai atsižvelgiama ir jie būtų tinkamai sprendžiami;

25. atkreipia dėmesį į tai, kad jokiais MVT darbo programos persvarstymo ir prioritetų paskirstymo proceso pakeitimais neturėtų būti pakeistas teisinis MVT darbo programų tvirtinimo procesas;

26. konkrečiau – primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmų reaguojant į MVT auditų išvadas, susijusias su suklastotais eksportui į ES skirtų skerstinų gyvūnų gydymo įrašais, ir neleisti į ES rinką tiekti mėsos ir kitų gyvūninės kilmės produktų iš trečiųjų šalių, kurių atitikties ES maisto saugos reikalavimams negalima garantuoti;

27. pažymi, kad valstybėms narėms dėl jurisdikcijos problemų dažnai sunku sėkmingai patraukti baudžiamojon atsakomybėn sukčiaujančius maisto tvarkymo subjektus, veikiančius skirtingose ES šalyse; apgailestauja dėl to, kad tarpvalstybiniais sukčiavimo maisto produktų srityje atvejais valstybės narės sistemingai nebendradarbiauja su Europolu, o geriau dirba dvišaliu pagrindu;

28. pripažįsta informatorių svarbą atskleidžiant sukčiavimą maisto produktų sektoriuje; ragina valstybes nares sukurti tinkamas sąlygas, kad informatoriai galėtų saugiai ir anonimiškai pranešti apie piktavališką veiklą;

29. mano, kad nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų kuo išsamiau ir tinkamiau informuoti visuomenę apie produktų atšaukimo atvejus ir kitas priemones, kurių kompetentingos institucijos ėmėsi sukčiavimo maisto produktų srityje atvejais;

Teisės aktų sistema

30. mano, kad vykdant oficialią kontrolę didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas ne tik maisto saugos problemoms, bet ir sukčiavimo bei vartotojų klaidinimo rizikos prevencijai; palankiai vertina tai, kad į Komisijos pasiūlymą dėl oficialios kontrolės persvarstymo įtrauktos papildomos kontrolės priemonės dėl sukčiavimo maisto produktų srityje, kai kompetentingos valdžios institucijos turi pagrindo įtarti veiklos vykdytojo sukčiavimą;

31. pažymi, kad kai kurios valstybės narės iš dalies kontrolę paveda privačioms kontrolės institucijoms; pabrėžia, kad valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos turėtų nuolat prižiūrėti kontrolės sistemas ir tikrinti, sertifikuoti bei stebėti visas privačias kontrolės sistemas siekdamos užtikrinti, jog jos atitiktų nacionalinius ir tarptautinius standartus, kad jų nustatyti faktai būtų prieinami viešojo sektoriaus institucijoms;

32. atmeta bet kokius planus patikrinimų užduotis iš valdžios institucijų perduoti ekonominės veiklos vykdytojams,

33. mano, kad reikėtų išaiškinti prekiautojų vaidmenį ir įmonių tarpusavio prekybai taikytiną teisinę sistemą;

34. yra įsitikinęs, kad visi komercinės veiklos vykdytojai, kurie apdoroja žaliavas, maisto sudedamąsias dalis ar maisto produktus žmogaus maisto produktų grandinėje, jomis prekiauja ar jas saugo, įskaitant prekiautojus ir šaldymo sandėlių savininkus, turėtų būti registruoti kaip maisto tvarkymo subjektai ir turėtų būti kontroliuojami;

35. mano, kad maisto tvarkymo subjektai turėtų būti pasirengę nurodyti, iš kur kilęs maisto produktas ar sudedamosios dalys, t. y. kiekvienam gamybos grandinei priklausančiam maisto tvarkymo subjektui tenka tam tikra atsakomybės už galutinį produktą dalis;

36. pripažįsta, kad svarbus aiškus ir skaidrus įmonių tarpusavio ir įmonių–vartotojo veiklos ženklinimas, ir ragina Komisiją persvarstyti šios srities ES maisto produktams taikomus teisės aktus, kad būtų sumažintas sukčiavimo maisto produktų srityje pavojus;

37. ragina didinti informuotumą ir geriau stebėti įmonių tarpusavio prekybai ir įmonių vartotojui parduoti skirtų užšaldytų maisto produktų ženklinimą; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl privalomo mėsos ir žuvies ženklinimo, kuriuo būtų nurodyta, ar produktai buvo užšaldyti, kiek kartų ir kokį laiką jie buvo užšaldyti;

38. mano, kad kilmės šalies žymėjimas, nors pats savaime nėra kovos su sukčiavimu maisto srityje priemonė, gali padėti užtikrinti geresnį atsekamumą maisto tiekimo grandinėje, palaikyti stabilesnius mėsos tiekėjų ir perdirbėjų santykius, suteikti galimybę maisto tvarkymo subjektams atidžiau rinktis tiekėjus bei produktus, užtikrinti patikimesnę informaciją vartotojams, vadinasi, atkurti vartotojų pasitikėjimą;

39. primena, jog Reglamente (ES) Nr. 1169/2011 numatyta, kad Komisija iki 2013 m. gruodžio mėn. priims įgyvendinimo aktus, susijusius su privalomu mėsos – kiaulienos, avienos, ožkienos ir paukštienos – ženklinimu ir savanorišku maisto ženklinimu remiantis poveikio vertinimu;

2014 m. sausio 14 d., antradienis

40. ragina Komisiją nedelsiant pateikti šiuos įgyvendinimo aktus, susijusius su šviežios kiaulienos, avienos, ožkienos ir paukštienos žymėjimu, remiantis neperdirbtai jautienai ir veršienai jau taikomomis taisyklėmis, siekiant užtikrinti, kad vartotojai būtų informuojami apie gyvulių gimimo, auginimo ir paskerdimo vietą, tuo pat metu atsižvelgiant į esamas nacionalines ir regionines mėsos kilmės žymėjimo sistemas;

41. be to, primena, kad Parlamentas anksčiau ragino ženklinti visos mėsos ir perdirbtuose maisto produktuose esančios mėsos kilmę ir kad Komisija rengia ataskaitas dėl šviežios mėsos ir produktų, kurių sudėtyje yra mėsos, kilmės ženklinimo; ragina Komisiją skubiai parengti šias ataskaitas ir remiantis jomis pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, pagal kurį būtų privaloma nurodyti produktams pagaminti panaudotos mėsos kilmę, tuo pat metu atsižvelgiant į poveikio vertinimą ir vengiant pernelyg didelių išlaidų ir administracinės naštos;

42. ragina geriau ženklinti perdirbtus maisto produktus, kurių sudėtyje yra žuvies, visų pirma nurodant žvejybos zonas ir būdą;

43. ragina Komisiją kartu su suinteresuotaisiais subjektais ir valstybėmis narėmis sustiprinti pastangas, skirtas išsiaiškinti elektroninių sertifikavimo sistemų įvedimo maisto grandinėje aprėptį bei poreikį, nes tai galėtų sumažinti sukčiavimo, pagrįsto popieriniais sertifikatais, tikimybę;

44. reikalauja, kad Komisija sudarytų centralizuotą Europos arklių pasų registrą, kad nebūtų išduodami suklastoti dublikatai;

45. yra sunerimęs dėl to, kad ES nėra klonuotų gyvūnų mėsai taikomos teisės sistemos,

46. ragina Komisiją išplėtoti klonuotų gyvulių mėsos atsekamumo ir identifikavimo metodą, pvz., sukurti tarptautinę duomenų bazę, kurioje būtų klonuotų gyvulių genetinė informacija;

Įmonių socialinė atsakomybė

47. mano, kad maisto sektoriui būtų naudinga aktyviai kurti privačiojo sektoriaus kovos su sukčiavimu programas, kurios papildytų oficialią maisto sektoriaus kontrolės sistemą, bet jos nepakeistų, pvz., imtis su maisto produktais susijusio sąžiningumo patikrinimų, taikyti savikontrolės ir analizės priemones, produktų stebėjimo planus, vykdyti auditus ir atestacijas; taip pat palankiai vertina esamas iniciatyvas, pvz., Pasaulinę maisto saugos iniciatyvą ir Mičigano valstijos universiteto Kovos su sukčiavimu maisto produktų srityje iniciatyvą;

48. ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti galimybę maisto tvarkymo subjektams įvesti teisinę prievolę kompetentingas valdžios institucijas informuoti apie sukčiavimo maisto produktų srityje atvejų paplitimą;

49. mano, kad mažmeninės prekybos sektoriui tenka ypatinga atsakomybė užtikrinti sąžiningumą maisto produktų srityje ir reikalauti iš savo tiekėjų, jog jie garantuotų saugią ir patikimą maisto tiekimo grandinę; mano, kad mažmenininkai privalo patikrinti bent jau formalią atitiktį ženklinimo taisyklėms; apgailestauja dėl pirminių gamintojų patiriamo mažmeninės prekybos ir kitų maisto tvarkymo subjektų daromo spaudimo gaminti kuo pigiau, dažnai – maisto produktų ar jų sudedamųjų dalių sąskaita;

50. atkreipia dėmesį į tai, kad maisto tvarkymo subjektai dabar ne visada žino jų naudojamų sudedamųjų dalių kilmę; todėl pažymi, kad trumpos tiekimo grandinės (vietinės ir regioninės) gali užtikrinti didesnį skaidrumą ir pakeisti ilgas ir sudėtingas tiekimo grandines, kurios buvo vienas iš svarbiausių veiksnių, sukėlusių su maisto produktais susijusio sukčiavimo krizę;

51. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl vietinės prekybos ir tiesioginio pardavimo ženklo pagal Reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, taip siekiant skatinti atitinkamas rinkas ir padėti ūkininkams suteikti pridėtinę vertę savo produktams.

Teisės aktų vykdymo užtikrinimas ir kontrolė

52. ragina Komisiją, taikant Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 7 ir 17 straipsnių nuostatas, persekioti ir drausti prekybą tokiais produktais, kurie rinkai tiekiami aiškiai neteisingu arba klaidinančiu pavadinimu, nes mano, kad tai taip pat yra sukčiavimas maisto produktų srityje;

53. yra įsitikinęs, kad reikia keisti kompetentingų valdžios institucijų požiūrį, nuo administracinio ir veterinarinio požiūrio pereinant prie su teisėtvarka siejamo požiūrio; čia galima būtų remtis Danijos maisto administracijos mobiliojo būrio ir Italijos „Arma dei Carabinieri“ bei „Guardia di Finanza“ patirtimi; pabrėžia, kad toks veikimo būdas įmanomas tik tuo atveju, jei nurodytuosiuose teismuose dirbs teisėjų, išmanančių maisto produktams taikomą teisę;

54. pabrėžia, kad kontrolės vykdymas turėtų būti grindžiamas galimomis grėsmėmis ir apimti kiekvienos maisto tiekimo grandinės ir maisto produkto rizikos profilių parengimą bei pažeidžiamumo įvertinimą, pasiremiant šiuo metu vykdomais moksliniais tyrimais, kuriuose derinamos maisto autentiškumo ir kriminologijos žinios, pvz., Amsterdamo laisvojo universiteto ir Vageningeno universiteto vykdomu moksliniu tyrimu;

55. ragina Komisiją ir valstybes nares toliau skatinti Europos ir nacionalines mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programas siekiant plėtoti ir įgyvendinti technologijas ir metodus sukčiavimui maisto produktų srityje aptikti, pvz., sensorines technologijas, duomenų analizę ir produkto pėdsako nustatymą, ir per trumpą laiką sudaryti sąlygas, kad bandymai taptų prieinami komerciniu mastu; pripažįsta vykdomus Europos mokslinių tyrimų projektus maisto vientisumo ir autentiškumo tema, pvz., TRACE ir „AuthenticFood“;

56. rekomenduoja MVT ir nacionalinėms valdžios institucijoms į savo auditą įtraukti vadinamuosius visa apimančius balanso patikrinimus pagal sąnaudų, produkcijos ir atliekų duomenis;

57. primygtinai ragina gerinti nacionalinių valdžios institucijų, kurios atsakingos už sukčiavimo maisto produktų srityje atvejų tyrimą, veiklos koordinavimą ir komunikaciją, siekiant padidinti valstybių narių pastangas kovojant su šia problema; todėl ragina Komisiją, kaip ji ir siūlė, skubiai įdiegti elektroninę sistemą, pagrįstą Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema, kad valstybės narės ir Komisija galėtų greitai keistis informacija apie sukčiavimo maisto produktų srityje atvejus; ragina pagal analogiją su Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistemos pranešimais skelbti metines ataskaitas, kuriose būtų bendrais bruožais aprašyti aptikti sukčiavimo atvejai;

58. ragina įsteigti kovos su sukčiavimu maisto produktų srityje tinklą, kuris pagerintų skirtingų ES institucijų (Europolo, Eurojusto, MVT) veiklos koordinavimą, vadinasi, būtų veiksmingiau nustatomi sukčiavimo maisto produktų srityje atvejai ir užkertamas jiems kelias;

59. siūlo atliekant patikrinimus vietoje pradėti taikyti DNR tyrimus kaip standartinę procedūrą rūšiai, ypač mėsos ir žuvies produktų rūšiai, nustatyti, ir šiuo tikslu sukurti centralizuotą DNR duomenų bazę;

60. ragina Komisiją šalinti esamų maisto saugos ir atsekamumo taisyklių spragas, susijusias su maisto importu iš trečiųjų šalių, nes importui būdinga didesnė sukčiavimo maisto produktų srityje rizika;

61. reikalauja, kad per ES derybas dėl laisvosios prekybos susitarimų nebūtų nei keičiami ES saugumo ir maisto saugos srities teisės aktai, nei mažinami šių teisės aktų taikymo kontrolės pajėgumai;

62. mano, kad kontrolės rezultatai turėtų būti paskelbti viešai, vartotojams lengvai prieinamu ir suprantamu būdu, pvz., taikant reitingų schemą; yra įsitikinęs, kad tai padėtų vartotojams priimti sprendimus ir suteiktų maisto tvarkymo subjektams paskatų siekti gerų rezultatų;

2014 m. sausio 14 d., antradienis

Sankcijos

63. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą griežtinti baudas, kad bent jau būtų atsveriama įvertinta gauta ekonominė nauda, kurios siekta vykdant pažeidimą, bet mano, jog tai yra nepakankama prevencinė priemonė; mano, kad valstybės narės turėtų nustatyti tokias baudas už sukčiavimą maisto produktų srityje, kurios būtų bent dvigubai didesnės už įvertintą gautą ekonominę naudą, kurios tikėtasi iš sukčiavimo; laiko, kad yra būtina, jog valstybės narės (kaip papildomą atgrasymo priemonę) nustatytų dar didesnes baudas, įskaitant baudžiamąsias sankcijas, tais sukčiavimo atvejais, kai tyčia sukeliamas pavojus visuomenės sveikatai arba kai sukčiavimas susijęs su produktais, kurie skirti pažeidžiamiems vartotojams; taip pat siūlo, kad pakartotinių pažeidimų atveju būtų panaikinta maisto tvarkymo subjekto registracija;

64. apgailestauja, kad Komisija neturi už sukčiavimo maisto produktų srityje nusikaltimus taikomų įvairių nacionalinių sankcijų sistemų ir šių sistemų veikimo ES teisės aktų pagrindu apžvalgos; ragina Komisiją kuo greičiau atlikti tokią apžvalgą;

65. ragina labiau paisyti gyvūnų gerovės sąlygų ir didinti nuobaudas už taisyklių nesilaikymą;

66. ragina Komisiją surinkti iš valstybių narių duomenis apie jose taikomų sankcijų už pažeidimus maisto produktų srityje tipus ir jų lygį, pranešti apie esamus taikomos tvarkos skirtumus, taip pat apie sankcijų tvarkos veikimą;

67. ragina Komisiją ir valstybes nares taip pat apsvarstyti kitus metodus, kuriais būtų siekiama užkirsti kelią sukčiavimui maisto produktų srityje ir atgrasyti nuo jo, pvz., Europos registre nurodyti ir sugėdinti už sukčiavimą nuteistus maisto tvarkymo subjektus;

68. ragina plėtoti turimas atsekamumo sistemas ir sistemingai įgyvendinti Reglamente (EB) Nr. 178/2002 numatytą nuoseklų atsekamumą, apimantį maisto produktus, pašarus, maisto produktams naudojamus gyvūnus ir visas kitas medžiagas, numatytas arba galimas perdirbti maisto produktų arba pašarų gamybos procese; reikalauja, kad visa gamybos, perdirbimo ir pardavimų grandinė Europos mastu būtų aiški, suprantama ir skaidri kontroliuojančioms įstaigoms – tokiu būdu visuose gamybos etapuose būtų galima greitai nustatyti nesąžiningai gaminamus produktus;

69. siūlo įpareigoti tyrimų laboratorijas bei bendrovių laboratorijų darbuotojus atsakingoms priežiūros institucijoms perduoti visus maisto produktų ir pašarų tyrimų rezultatus, kurie rodo galimą sukčiavimą arba kurie padėtų kovojant su sukčiavimu;

o

o o

70. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.